

Tillståndsprocesser för solcellsparker *och solcellsstatus för Sjuhäradskommunerna*

12 dec 2024

Linn Andersson Strannegård, Maple Energy

Med stöd av

www.energimyndigheten.se

Nulägesrapport

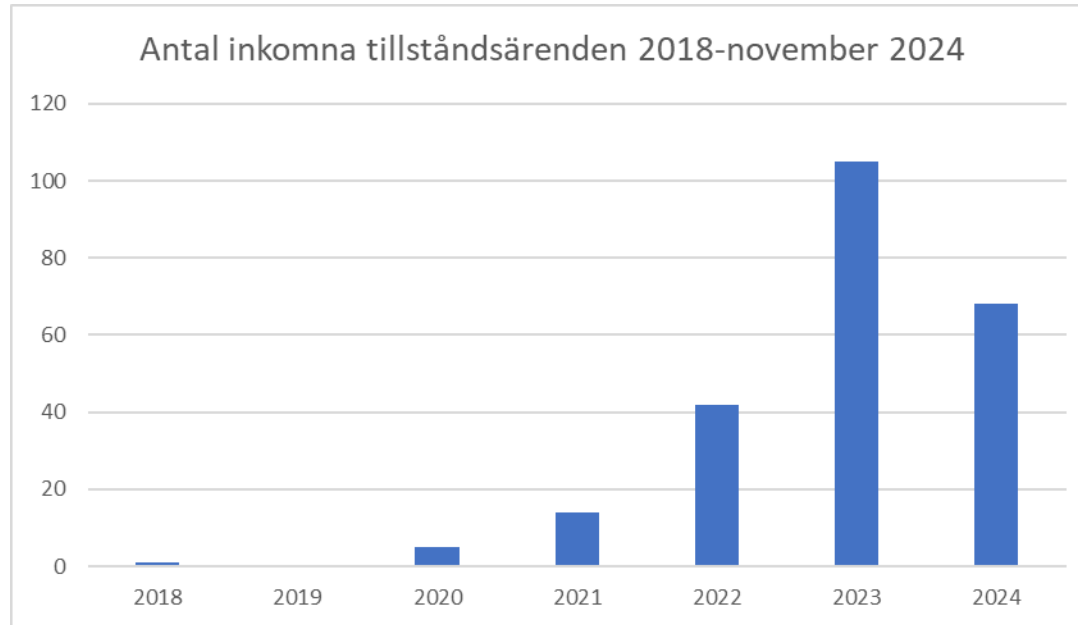
Total installerad effekt, både tak och mark.

	Installerad effekt 2023 (MW)
Bollebygd	4,1
Borås	38,1
Herrljunga	5,7
Mark	18,0
Svenljunga	6,3
Tranemo	6,5
Ulricehamn	14,7
Vårgårda	7,4
Summa	100,6

Datakälla: Energimyndigheten, 2024

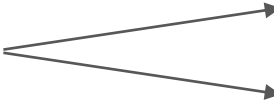

Ökande efterfrågan

Tillståndsärenden för solcellsparker, inkomna till Länsstyrelsen 2018 tom början på nov 2024.

Tillståndprocesser solcellsparker

- **Tillstånd från Länsstyrelsen**
  - Samråd enligt 12 kap 6 §
  - Frivilligt miljötillstånd (miljöfarlig verksamhet)
- **Elnätsägare**
- Bygglov för transformatorstation, arbetsbodlar.
- Övriga tillstånd eller dispenser om tillämpligt, tex strandskydd, vattenskyddsområde.

Tillstånd från Länsstyrelsen

Samråd enligt 12e kapitlet, 6 § *Väsentlig ändring av naturmiljön*

- Vanligaste prövningsvägen
- Kortare handläggningstid
- Mindre omfattning på ansökan

Frivilligt miljötillstånd enligt kap 9 *Miljöfarlig verksamhet*

- Antalet ansökningar ökar
- Större rättstrygghet
- Tydligare prövningsprocess
- Större förankring i lokalsamhället

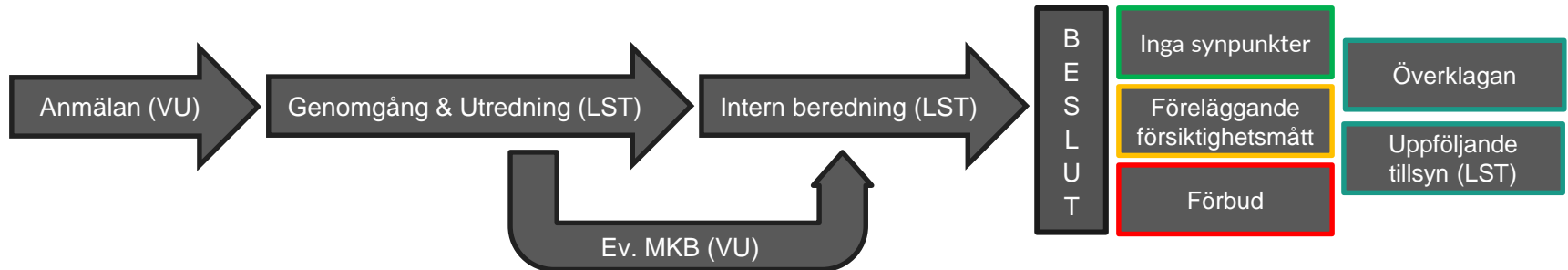

Samråd enligt 12 kap 6§

Väsentlig ändring av naturmiljön. Vanligaste tillståndsprövningen.

Över 30 parker under handläggning i Västra Götaland

Inget generellt krav på kontakt med kommuner eller andra berörda. Vid extern remiss, eller om MKB krävs – kan kommunen komma att kontaktas. Dock ska kommunala planer beaktas.

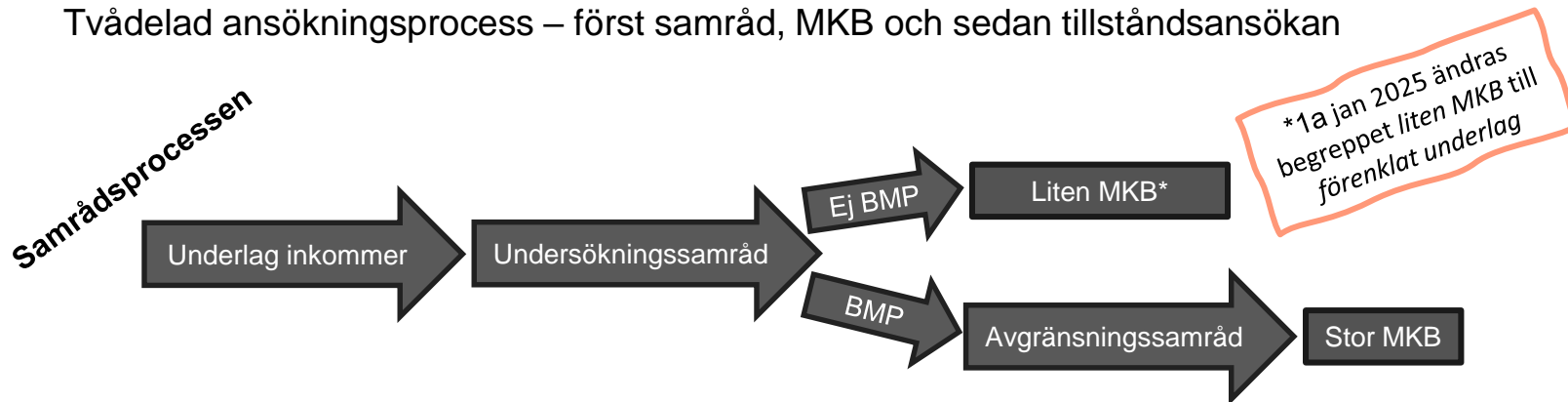

Frivilligt miljötillstånd enligt kap 9

För miljöfarlig verksamhet. **Kommun bjuds alltid in till samråd.**

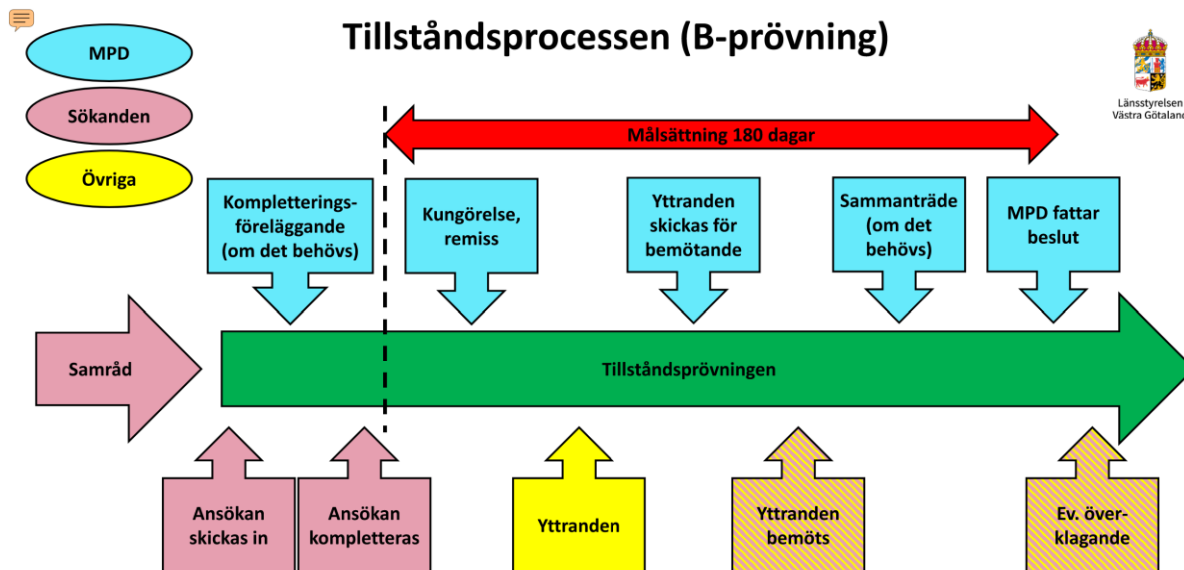
Drygt 20 parker under handläggning i Västra Götaland

TVådelad ansökningsprocess – först samråd, MKB och sedan tillståndsansökan

Frivilligt miljötillstånd enligt kap 9

Prövningsprocessen

Bildkälla: LST Västra Götaland

Bygglov

PBL 1 kap 4 §:

byggnad: en varaktig konstruktion som består av tak eller av tak och väggar och som är varaktigt placerad på mark ... samt är avsedd att vara konstruerad så att människor kan uppehålla sig i den

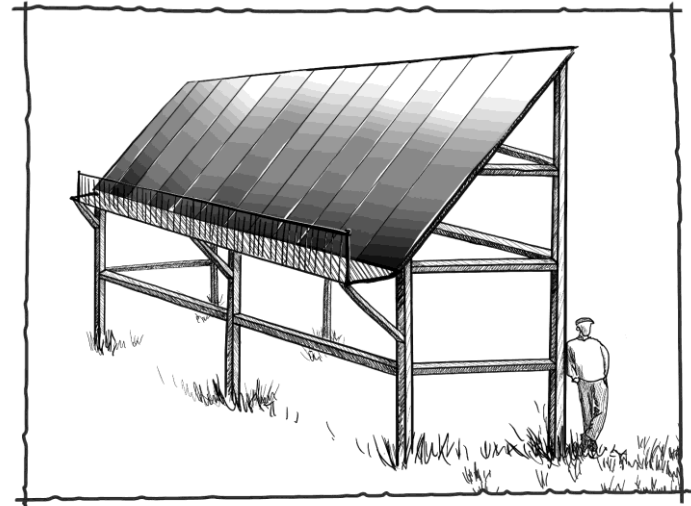
Krävs i normala fall ej för solcellerna eller dess stativ. Undantag finns – om det är att betrakta som byggnad enligt PBL – se bild.

Transformatorstationer klassas inte alltid som byggnader, men dess lovplikt regleras i PBF.

Bygglov krävs även för permanenta arbetsbodar om sådana förekommer.

Kommunen kommer alltså underrättas om solcellsparkens byggnation via bygglovsenheten.

Ny dom i MöD okt 2024 utgör prejudikat för bygglovskrav på solceller, där slogs fast att bygglov *inte* krävs för ”vanliga” solcellsstativ.

Skiss på anläggning som anses utgöra en byggnad. Bildkälla: Boverket, 2024

Andra tillstånd och dispenser

Andra dispenser och tillstånd

Kan behöva sökas från kommun, tex för verksamhet i områden berörda av;

- Strandskydd
- Vattenskyddsområde
- Åtgärder inom vägområde
- Förorenad mark

Elnät

Möjlighet till inkoppling lokal- eller regionnät hos elnätsägaren.

- Ofta kritisk punkt för VU
- Ofta långdragen process
- Många ansökningar inne – lång kötid
- Kommunen i regel ej involverad (om inte kommunalt elnätsbolag)

Informationsinhämtning för att bedöma mognadsgrad

Anslutning av produktionsanläggning till regionnätet

ARBETSMATERIAL

Anslutningsprocess

	Kund lämnar information om:	Förfrågan & anslutningsindikation	Ansökan & nätutredningsavtal	Förstudieavtal	Projekteringsavtal	Anslutningsavtal	Nätavtal
Krav på mognadsgrad	Energi och effektinmatning	Årsprofil, grov uppskattning	Årsprofil, timvärden	Fördjupad/uppdaterad effekt- och energiutredning	Fördjupad/uppdaterad effekt- och energiutredning	Fördjupad/uppdaterad effekt- och energiutredning	I nätavtalet stipuleras ev upprampning av effekten
		Dygnsprofil, grov uppskattning	Varaktighetsdiagram	Specifikation av ev särskilda tekniska krav på anslutningen	Intresse av villkorat avtal	Intresse av villkorat avtal	
	Typ av kraftproduktionskälla (sol, vind, etc)	Beskrivning av beräkning av effekt och energibehov	Intresse av villkorat avtal: <i>Ja eller Nej</i>	Intresse av villkorat avtal			
	Preliminärt intresse av villkorat avtal: <i>Ja eller Nej</i>						
Projekt och tillstånd	Måldatum för anslutning, samt ev etappindelning	Önskad tidplan för anslutning samt ev etappindelning	Uppdaterad tidplan	Uppdaterad tidplan	Uppdaterad tidplan		
	Behov av tillstånd och avtal	Lista, inkl tidplan, för alla erforderliga tillstånd	Status tillstånd	RfG: datum för spänningssättning och tillfälligt driftsmeddelande	Alla tillstånd ska ha vunnit laga kraft (även koncession för ledning)		
Parallella ansökningar	Geografisk plats	Geografisk kartbild inkl möjlig anslutningspunkt	Markavtal	Tillstånd klara	Intyg investeringsbeslut		
	Kunna visa att man har "ensamrätt" på marken	Intentionsavtal med markägare	Plan för finansiering	Finansiering klar	Bankgaranti för anslutningsavgift		
Övrigt		Svar: <i>Ja eller Nej</i> Vid "Ja", ange var och vilket/vilka elnätetsföretag		Beslut om geografisk plats och nätnivå för anslutning		Möjlighet att offentliggöra kundprojektet	

Nulägesrapport

Inne för handläggning hos Länsstyrelsen VGR 2018-2024. Huvudsakligen 12:6. Obs - oklart hur många av de beviljade som är byggda, dvs syns i tidigare statistik. Inte säkert att de kommer byggas.

	Beviljad MW antal		Under handläggning MW antal		Avvisad/förbud MW antal	
Bollebygd	-	-	15	1	-	-
Borås	9,3	2	6	1	13,5	2
Herrljunga	35	3	-	-	1,3	1
Mark	9,1	3	-	-	22	1
Svenljunga	20	1	82	2	-	-
Tranemo	54,7	6	53	2	60	2
Ulricehamn	16,9	3	81	2	4,03	2
Vårdgårda	12,3	2	-	-	-	-
Summa	157,3	20	237	8	100,8	8

Utredning "Förenklade och förkortade tillståndprocesser enligt miljöbalken"

Ska presenteras 15e dec (alternativt i januari)

Kommer beröra solcellsparker.

Muntlig förhandinsformation – indikationer på att yta kommer avgöra prövningsväg.

- De minsta parkerna kan då prövas med enbart bygglov → kommunen beslutande.
- Mellanstora parker anmälningspliktig C-verksamhet enligt kap. 9. Kommunen handlägger anmälan av verksamhet och kan besluta om verksamheten kräver tillstånd. (som LST utfärdar). Alternativt besluta om förbud. Kommunen utgör även tillsynsmyndighet.
- Stora parker prövas automatiskt som miljöfarlig verksamhet och blir då tillståndspliktiga enligt kap 9. LST prövar ärendet.

Mer läsning i skriftlig sammanställning

Tillståndsprocesser

Kartläggning av kommunens roll i tillståndsprocesser för markbaserad solenergi

Boråsregionen
Sjukvårds kommunalförbund

EPDB – EUDirektiv om byggnaders energiprestanda

Direktivet om byggnaders energiprestanda

Inledning

Den 24 april 2024 trädde revisionen av Energy Performance of Buildings Directive (EPBD) i kraft. En av de mest aktuella bestämmelserna i revisionen är kravet på solceller på byggnader, vilket kommer påverka både nya och befintliga byggnader i olika faser.

Direktivets innehåll

I direktivets artikel 10, första punkten, beskrivs att medlemsländer ska säkerställa att alla nybyggnationer designas för att optimera potentialen för solceller genom utfärdning av ett säkerställt kostnadseffektiva solcellerinstallationer i framtiden. Detta har tidigare beskrivits som "solceller byggnader".

Medlemsländerna ska även säkerställa att solceller installeras på olika typer av byggnader och storlekar så tvärs, kraven införs gradvis under fem år. Direktivet säger att solceller ska installeras efter 31 december respektive år är:

- 2026: Nya kommersiella och offentliga byggnader med en användbar yta över 250 kvm.
- 2027: Befintliga kommersiella byggnader med en yta över 500 kvm som genomgår renovering eller större renovering, samt alla befintliga offentliga byggnader med en användbar yta över 2000 kvm.
- 2028: Befintliga offentliga byggnader med en användbar yta över 750 kvm.
- 2029: Alla nya bostadshus och parkeringsgarage.
- 2030: Befintliga offentliga byggnader med en användbar yta över 250 kvm.

Kraven på solcellerinstallationer förutsätter att installationen är tekniskt lämplig och ekonomiskt och funktionellt genomförlig. I... (texten är osynlig i bilden)

Innebörden av denna skrivelse är dock fortfarande inte definierad. Kvavstär gör att fastställa nationella kriterier för genomförandet av direktivet och för möjliga undantag för specifika byggnadstyper. För att underlätta övergången ska medlemsländerna även inrätta samverkans- och utbildningsadministrativa, tekniska och finansiella åtgärder för att stötta utbyggnaden av solenergi byggnader. För det syftet har Beredningen fått i uppdrag att utvärdera medlemsländernas tillgänglighet, ta fram underlag för genomförandet, vilket ska vara klart juni 2025 med delbeträffande i mars 2025.

Källa: <https://www.boråsregionen.se/om-boråsregionen/nyheter/2024/04/24-epbd-revidering-av-energiprestanda-direktiv>

Detta är en del av satsningen Fossilfri Boråsregionen (inom projektet Kraftigt i Väst - Eba, som finansieras av Energimyndigheten, Västra Götalandsregionen och Boråsregionen. Material har tagits fram av Klipax Energy.

Solelinstallation med nollutmatning

Nollutmatning vid solcellerinstallation

Inledning

I områden med många solcellerinstallationer kan det vara en utmaning för elnätet att ta emot all sol under soliga sommar dagar. För att möjliggöra inkoppling av ytterligare solcellerinstallationer i sådana områden kan flera lösningar vara aktuella. På denna och nästa sida beskrivs några alternativ.

Nollutmatning

En lösning kan vara att inte tillåta utmatning av sol till elnätet, så kallad nollutmatning. Soltag gör då endast till den egna elanvändningen i hushåll/fastigheten. Det finns flera nätagare som erbjuder så kallade nollutmatningsbannering. Ofta används dessa för att kunna koppla in och driftsätta solcellerinstallationer i väntan på att elnätet ska förstärkas på den aktuella platsen.

Två lösningar för detta är exempelvis:

Lokalt batterilagring

Om solelproduktionen blir större än elkonsumenten kan överskottet lagras i ett lokalt batterilagring. Några för- och nackdelar med detta:

- Privatpersoner kan få 50% skatteavdrag vid batterinköp, men det fortfarande relativt dyrt.
- Kommersiella fastigheter får inte bidra men kan få ihop lönsamhetskalkylen p.g.a. större system.
- Beredning på batteriets storlek är det inte alltid möjligt att lagra in all sol, en solig sommar dag kan batteriet snabbt bli fulladdat.
- Laddningen på ett batterisystem är betydligt kortare än solceller, normalt ca 15 år.
- Priserna för batterisystem är snabbt på väg nedåt.
- Efter att nätet förstärks kan batteriet användas för andra ändamål än att lagra in sol, tex. vattenspänning eller effektivisering.

Detta är en del av satsningen Fossilfri Boråsregionen (inom projektet Kraftigt i Väst - Eba, som finansieras av Energimyndigheten, Västra Götalandsregionen och Boråsregionen. Material har tagits fram av Klipax Energy.

